

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

87. An infirmus non ieiunus, qui simpserit Viaticum, possit illud iterum sumere sequenti die? Sed si aliquis curiosus inquirat, quot dies debeat superviuere infirmus, vt possit, sumpro iam Viatico, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

num. 10 amicissimus ac pariter doctissimus noster P. D. Andreas Castaldus in sua praxi carem. lib. 4. sect. 14. cap. 8. num. 5. cum aliis. Syluius verò in 3. part. quæst. 80. art. 9. putat post septem dies posse ægrotum iterum sumere viaticum.

2. Ego autem puto sex dies sufficere, nixus auctoritate Tabienæ per. communicare, num. 48. Armill. num. 18. Zambrani in decis. cas. conse. tempore mortis, cap. 3. dub. 5. num. 4. Possuini de eff. Cur. c. 8. num. 21. Filluc. tom. 4. cap. 8. num. 238. 1. & fauet huic sententiæ Ioan. Maior. in 4. sentent. dist. 9. q. 3. ad 5. quæst. 32.

RESOL. LXXXVI.

Quenam temporis intercapedo habenda sit inter vnam & alteram Communionem, ut infirmus possit communicare non ieiunus?

Et notatur, quod si quis proximè ante medium noctis cenauit in Dominica incidente in vigilia Natiuitatis Domini, possit statim post medium noctis sacrificare, & communicare?

Deinde licet deceat aliquo tempore post sacram communionem à cibo, & potu abstinere, tamen ad id nemo tenetur sub mortali, & ideo potest quis statim sine graui culpa de Sacrificia ad prandium accedere? Ex p. 3. tr. 4. ref. 44.

Quæ hic est Ref. antecedens, & in Ref. seq. & supra in Ref. 77. §. 2. Inter principium & medium, à vers. Deinde, & in alio §. & vers. eius not. & in to. 1. tr. 7. Ref. 57. §. ult.

§. 1. In resol. 77. tract. de celebr. Missarum, dixi sufficere sex dies, sed. plus addit Paulus Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 4. cap. 6. num. 20. vbi sic asserit. Eucharistia ob mortis periculum si sumpta sit à non ieiunio, posse ita accipi saltem post sex dierum intervallum, docent aliqui: quinimò existimo ob iustam causam, pnta, si aliquis assuetus frequenter communicare, aut sacrificare propter deuotionem, ac desiderium, difficile abstinere, permitti ipsi posse, ut altero statim die iterum sacram Eucharistiam è manu Sacerdotis accipiat non ieiunus, dummodo mortis periculum instare videatur. Ita Layman. Sed post hæc scripta inueni Ludouicum de S. Iuan in sum. tom. 1. quæst. 7. art. 10. diff. 4. de sacram. Euchar. sic asserere. [Siendo yo Prelado daua à los enfermos de la Viñuierdad de Alcalá se sabia, y lo aprobauan, sino el Padre Vasquez.] Ita ille, vbi etiam notat dictum Gabrielem Vasquez tandem in hanc descendisse sententiam, quod est valde notandum contra illos, qui dixi auctoritate Vasquez negant viaticum sæpius dandum infirmis.

2. Notandum est etiam cum Henriquez lib. 8. cap. 4. in glossa littera V. quod si quis proximè ante medium noctis cenauit in Dominica, incidente in vigilia Natiuitatis Domini, posse statim post medium noctis sacrificare, & communicare. Deinde licet deceat aliquo tempore post sacram communionem à cibo, & potu abstinere, tamen ad id nemo tenetur sub mortali, & ideo potest quis statim sine graui culpa, de sacrificia ad prandium accedere, vt docent Villalob. in sum. tom. 1. tract. 7. diff. 39. num. 5. Sotus in 4. dist. 12. quæst. 1. art. 8. Valent. tom. 4. diff. 6. quæst. 8. punct. 3. ver. postremò, & alij.

RESOL. LXXXVII.

An infirmus non ieiunus, qui sumpsit Viaticum possit illud iterum sumere sequenti die?

Sed si aliquis curiosus inquirat, quot dies debeat superviuere infirmus, vt possit sumptum iam Viatico, iterum communicare, vt vult Rituale? Ex part. 9. tr. 9. & Misc. 4. Ref. 48. alias 47.

§. 1. Affirmatiuè respondet Castrus Palans tom. 4. tract. 21. dist. unica, punct. 13. num. 14. vbi dicitur sic asserit: Ego verò dicendum existimo, vel sententiandum esse cum Valque, vel affirmandum non solum post sex, vel octo dies te posse iterum Viaticum sumere, sed singulis diebus. Nam si constituitur in mortis periculo, vt præcitati Doctores affirmant, nulla est lex posita de præmittendo ieiunio Communioni; cum datum omnibus sit singulis diebus Eucharistiam accipere, poterunt illam accipere non ieiunus, si ieiunium seruare non possunt. Necesse tamen verò tanti Sacramenti singulis diebus habent morturi, vt quid ergo illo priuandi sunt? Poterunt ergo singulis diebus communicare, si aliter non possunt. Et ita sustinet Tabiena, & Amilla casu quo moriturus post semel acceptum Viaticum peccat mortaliter, quod ablit. Henriquez lib. 8. cap. 50. solum dicit non decere ob reuerentiam Sacramenti sic sæpius communicare, tacite indicans solum esse minus conueniens, sed non illicitum, Emanuel Si cori, Eucharistia, num. 5. & 34. edit. Rom. sine vlla limitatione, inquit posse sæpius in eadem ægitudine infirmum, etiam non ieiunum, communicare, quoties experere videatur. Layman existimat, si aliquis assuetus est frequenter communicare, vel sacrificare, & propter deuotionem, ac desiderium difficile abstinere, permitti posse, vt altero statim die iterum sacram Eucharistiam è manu Sacerdotis accipiat non ieiunus, dummodo mortis periculum instare videatur. Hæc omnia Palans. Hanc etiam sententiam tenet Hurtad. de sacr. Euchar. dist. 9. diff. 11. Bannus in Theol. mor. tom. 1. tract. 5. de Euchar. quæst. 21. dub. 3. Leandr. de Sacram. 2. tr. 7. dist. 5. q. 49. Elcoban in Theol. mor. tr. 7. exem. 6. c. 5. n. 62. Ballæus in fir. Theol. mor. verb. Comm. Sacram. n. 45. & de solitis frequentate Communionem Quintanaducias in Theol. mor. tom. 1. tract. 4. singul. 14. num. 5. Et ideo Magister Serra Dominicanus in 3. part. D. Thom. quæst. 80. art. 3. hæc scripta reliquit. Si quæras (ait) an in eadem indigentia possint infirmi non ieiunus post sumpsum Viaticum communicare? Responderi solet communitè, posse dummodo inter vnam & alteram Communionem mediet tempus sex, vel octo dierum. Non desunt tamen qui dicant, si mortis periculum instat, posse etiam altero die post Viaticum sumpsum & deinceps quotidie communicare non ieiunus, quia in mortis periculo non solum permittitur non ieiunus Communionem, vt possit implere præceptum accipiendi Viaticum, sed etiam quia mortuus valde indiget huius Sacramenti præsidio. Ita Serra. Et hanc sententiam probabilem esse putat Tambarin. in method. expedita Communionis, cap. 5. §. 11. num. 14.

2. Sed hæc opinio mihi non placet, nam dicitur esse contra Rituale Romanum Pauli V. vbi habetur, quod si æger sumpso Viatico, dies aliquot vixerit, & communicare voluerit, eius pio desiderio Parochus non deicit. Itaque secundum Rituale, infirmus qui sumpsit Viaticum, potest iterum communicare, sed post aliquot dies, ergo non sequenti die, vt voluit citari Doctores. Nec obstat dicere cum Choquerio in differ. Theologica de Confessione per literas, cap. 7. num. 42. vbi sic ait. Ad confirmationem eodem modo dicitur, Manuale, seu Rituale illud, vt & alia, alicuius priuati Doctoris opera consistunt esse, & illius auctoritatem non excedere. Non aliter fuit, & euulgatum, confert aliquod pondus rebis, quæ in eo præferuntur; tam quia non præcelsissimum, ac sufficiens Theologorum examen, tum, quia Pontifex non intendit communibus, ac receptis sententiis Scholarum vltio pacto præiudicare propter illius

illius opinionem, cui Manualis, seu Ritualis editionem commisit. Ita illic Sed miror virum doctum hæc scripsisse, nam loquitur contra expressa verba Pauli V. in Breui, dato Romæ die 17. Iulij 1614. in quo Pontifex testatur dictum Rituale non fuisse compositum ab vno Theologo vt peperam vult Choquetius, sed à Congregatione plurimorum Cardinalium specialiter ad id deputatorum cum consilio eruditorum virorū, & vult in dicto Breui vt omnes Episcopi, Archiepiscopi, & ab omnibus Parochis faciant dictum Rituale inuolubiliter obseruari: vnde merito aduersus Choquetium insurgit acriter Coninch in responsione ad Dissertationem de absolute moribundi n. 62. Itaque opinio Palai, & aliorum non videtur admitenda. cum sit contra Rituale Romanum.

3. Sed si aliquis curiosus inquirat quot dies debeat superuivere infirmus, vt possit iam sumpto Viatico, iterum communicare, vt vult Rituale. Respondeo, præter diem sumpti Viatici alteros duos dies. Opinio est in Iure, & verbis Ritualis fundata: & ideo suppono id quod habetur in Regula pluralis 40. de reg. iur. in c. quod pluralis loquutio duorum numero est contenta, vbi Glossa figurat casus in cap. 13. cui. §. 1. de prob. eo lib. Papa dispensauit mecum vt possem obtinere plura beneficia, aliter non declarando: Queritur quot beneficia potero obtinere virtute dispensationis? Potero solum obtinere duo beneficia, quia cum dispensatio sit odiosa, est restringenda; & in odiosis sufficit quod verba possint verificari: & illa verba verificabuntur in duobus beneficiis; quia pluralis locutio, duorum numero est contenta. Item potest casus figurari per l. libera §. post annos ff. de manum test. Aliquis Titius veniens ad mortem suam condidit testamentum, & in testamento suo cuidam seruo legauit libertatem post annos; queritur post quot annos seruus consequatur libertatem? Respondetur, post duos annos, quia verbum, annos, verificatur in duobus per rationem huius regulæ. Et Petrus Peckius id ex pluribus legibus, & exemplis confirmat, addens, quod plerique sunt in ea sententia, vt existimant hanc regulam habere locum, etiam si in plurali locutione sit hæc dictio Omnia. Nam si dicatur omnia, verificabitur in duobus, idque admodum vtile est ad saluandos testes à contrarietate, aut diuersitate, si dicat vnus Titium à pluribus, vel omnibus esse vulneratum, & alter dicat à duobus ipsum vulneratum esse, nam cum dictio omnes, vel plures, verificatur in duobus, dicentur testes isti esse concordēs. Vide Zafium in l. si pluribus, num. 8. ff. de leg. 1.

4. Hoc supposito sic argumentor. Rituale Romanum asserit, infirmo sumpto Viatico, posse de nouo Eucharistiam sumere, si vixerit aliquos dies. Ergo assero ego, potest sumere post duos dies. Probo consequentiam: nam vt supra visum est, pluralis loquutio verificatur numero duorum. Et hæc nostra sententia respicit reuerentiam debitam Sacramento, quia non concedit Viaticum sequenti die, vt docent Palaius, & alij vbi supra, citati. Respicit etiam necessitatem, & utilitatem infirmorum, quia non differt secundum Viaticum vsque ad septimum, vel octauum diem, vt vult Suarez, & alij. Ergo cum sit satis fundata in iure, videtur amplectenda, vt illam amplexi sunt viri doctissimi à me consulti. Et hanc opinionem practicandam censeo non solum cum assuetis communicare, sed etiam cum non assuetis; quia omnes illo tempore indigent auxilio tanti Sacramenti; vnde teneo absolute pro omnibus, quod si aliquis v.g. sumpsit Viaticum feria secunda, possit illud iterum sumere feria quinta; nam sic dicitur illud vmpisse vt vult Rituale Romanum, post aliquos

dies. Nota quod nostra sententia ita placuit cuidam viro docto, vt putauerit infirmum non ieiunium posse sumere secundum Viaticum post 48. horas, nam vnus dies constat ex 24. horis, & sic sumeret Viaticum post duos dies. Sed ego puto hos duos dies computandos esse à prima media nocte post diem sumpti Viatici.

5. Sed contra id quod firmatum est adduci potest Possseuius de Officio Curati, cap. 8. quæst. 22. vbi ait: Rituale Pauli V. docere infirmo Communionem dandam semel non ieiuno, quod si sapius detur, dandam semper ieiuno. Sed hoc gratis dicitur à Possseuino; nam Rituale asserit, Viaticum breui morituris dandam non ieiunis: cum igitur loquatur absolute, & illimitate, non est limitandum, vt vult Possseuius ad primam vicem: immo cum in eodem Textu efficiatur mentio de secunda Communionem, quam post sumptum Viaticum vult facere infirmus adhuc existens in periculo mortis, absolute statuitur esse communicandum à Parocho. nulla adhibita limitatione de ieiunio. Sic enim asseritur; quod si æger sumpto Viatico dies aliquos vixerit, vel periculum mortis euaserit, & communicare voluerit, eius pio desiderio Parochus non deerit. Instabis, in dictis verbis esse communicandum à Parocho infirmo, qui periculum mortis euaserit, ac infirmum, qui post sumptum Viaticum, si aliquos dies vixerit, vellet communicare; sed in primo casu, infirmus non potest communicare; nisi sit ieiunus; ergo idem dicendum erit & in secundo, Respondeo, quod dicta verba Ritualis applicanda sunt singula singulis, illa postea intelligendo pro vt de iure possunt & debent intelligi; vt cum de iure certum sit infirmum extra periculum mortis non esse communicandum nisi ieiunum, non potest nec debet hoc intelligi de infirmo existente in periculo mortis, qui post Viaticum vellet iterum communicare; nam in tali casu contra Vasquez & paucos alios communiter posse hoc facere non ieiunum asserunt Doctores, qui solum distrepant de tempore, interponendo inter vnam, & aliam Communionem, & supra ego satis probabiliter firmari sufficere duos dies. Ergo, &c.

Sup. hoc te-
ge supra do-
ctrinam Ref.
§. 3. & Ref.
& §. eius
not.

RESOL. LXXXVIII.

An Eucharistia danda sit in articulo mortis puero capaci rationis, & confessionis?

Et quid, si dubitatur, an sint pueri doli capaces, & discernant sufficienter hoc Sacramentum?

Et an prædicti pueri ex præcepto diuino teneantur in articulo mortis communicare, quamuis non teneantur ex præcepto Ecclesie? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 44.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondeo cum Præposito in 3. part. quæst. unica, de sacram. extrema Vnctionis dub. 7. num. 58. Caietano in summa ver. communionis minister, in fine Arvilla ver. communicatio num. 10. Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 79. sect. 1. in fine. Castro Palao tom. 1. ar. 3. disp. 1. punct. 24. §. 2. num. 7. Perli no fusè de sacro Coniugio, disp. 2. cap. 5. per totum Bal dello tom. 1. lib. 5. disput. 30. num. 16. Salas de legibus disp. 14. sect. 13. num. 127. Bonacina de Sacram. disp. 4. quæst. 7. punct. 2. Reginaldo tom. 2. lib. 29. num. 82. Henriquez lib. 8. cap. 42. num. 4. Zambrano de sacram. Eucharistia, cap. 3. dub. 2. num. 14. Nugno tom. 1. in 3. part. quæst. 80. art. 11. diff. 2. ad 3. Fausto de sacram. Eucharistia lib. 1. quæst. 262. Tannero tom. 4. disput. 5. quæst. 8. dub. 5. num. 116 & aliis asserentibus, puerum præditum vsu rationis, capacem confessionis, & Extremæ Vnctionis teneri ex præcepto diuino communicare in articulo mortis. Et ratio est, quia præceptum

Sup. hoc in
Ref. seq. &
infra in tr. 4.
ref. 44. §. ult.
& lege etiam
hic infra do-
ctrinam Ref.
§. 3. figuenter
§. ult. ad
lin. 6.

Sup. hoc in
Ref. seq. &
infra in tr. 4.
ref. 44. §. ult.
& lege etiam
hic infra do-
ctrinam Ref.
§. 3. figuenter
§. ult. ad
lin. 6.